

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

14-05-2024 12:15 - 13:30

Rådhuset, rådmandens kontor

Information: Deltagere:

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen (afbud)
Jette Bjørn Hansen
Morten Korsgaard Kristensen
Rasmus Rosendahl Brink Graff (afbud)
Nikolaj Harbjerg
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen
Susanne Holst
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 15 min. Deltagere: Karen Tambo

Pkt. 5: Tid: 25 min. Deltagere: Ninna Elisabeth Holm

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 7. maj 2024.....	1
Punkt 2: Kommissorier for spor under MBUs Klimaplan (NH).....	2
Punkt 3: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 15. maj 2024.....	3
Punkt 4: Evt.....	3

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 7. maj 2024

MBU - Rådmandsmøde (Rådmandsmøde)

07-05-2024 11:00 - 13:15

Rådhuset, rådmandens kontor

Information:**Deltagere:**

Helle Bach Lauridsen
Ole Kiil Jacobsen
Jette Bjørn Hansen
Morten Korsgaard Kristensen (afbud)
Rasmus Rosendahl Brink Graff
Nikolaj Harbjerg
Rasmus Ellermann-Aarslev
Stefan Møller Christiansen
Susanne Holst
Tanja Nyborg
Thomas Medom

Pkt. 2: Tid: 20 min. Deltagere: Marie Herborg Krogh og Jacob Nørmølle

Pkt. 3: Tid: 15 min. Deltagere: Mette Søberg og Bjørn Bjorholm

Pkt. 4: Tid: 10 min. Deltagere: Elin Poulsen og Maria Lee

Pkt. 7: Tid: 15 min. Deltagere: Elin Poulsen og Jesper Callesen

Pkt. 8: Tid: 15 min. Deltagere: Signe Hvid Maribo og Jeppe Dalsgård

Indhold

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 16. april 2024.....	1
Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 16. april 2024.....	1
Punkt 2: Kommissorier for arbejdet med det vilde problem (TN).....	1
Beslutning for Punkt 2: Kommissorier for arbejdet med det vilde problem (TN).....	1
Punkt 3: Kvalitetsdrøftelser i Børn og Unge-udvalget (HBL).....	2
Beslutning for Punkt 3: Kvalitetsdrøftelser i Børn og Unge-udvalget (HBL).....	2
Punkt 4: Byrådsindstilling i forhold til beslutningsforslag vedr. StudentWhistle til brug for skoleelever (HBL).....	2
Beslutning for Punkt 4: Byrådsindstilling i forhold til beslutningsforslag vedr. StudentWhistle til brug for skoleelever (HBL).....	3
Punkt 5: Forberedelse til Byrådsmødet den 8. maj 2024.....	3
Beslutning for Punkt 5: Forberedelse til Byrådsmødet den 8. maj 2024.....	3
Punkt 6: Evt.....	3
Beslutning for Punkt 6: Evt.....	3

Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 16. april 2024

Beslutning for Punkt 1: Godkendelse af referat fra den 16. april 2024

Godkendt.

Punkt 2: Kommissorier for arbejdet med det vilde problem (TN)

Tid: 20 min. Deltagere: Marie Herborg Krogh og Jacob Nørmølle

Beslutning for Punkt 2: Kommissorier for arbejdet med det vilde problem (TN)

Marie Herborg Krogh og Jacob Nørmølle deltog i punktet.

Direktør Tanja Nyborg har sat sagen på dagsorden med henblik på, at rådmanden drøfter og godkender kommissorier for det videre arbejde med det vilde problem unges mentale sundhed og trivsel.

Det indstilles:

1. At rådmanden tager arbejdet med oprettelsen af "Fælles om unges mentale sundhed og trivsel" - en "fondslignende" struktur til efterretning.
2. At rådmanden i lyset heraf drøfter model for styring og governance af det fremadrettede arbejde
3. At rådmanden drøfter og godkender de tre kommissorier, herunder særligt forholder sig til den organisatoriske forankring af det videre arbejde med "Gentænk udkolingen og overgangen til ungdomsuddannelser"
4. At rådmanden godkender, at projektledelsen allerede nu igangsætter arbejdet med to prøvehandling:
 - Ungeforankret kommunikation om hjælp og støtte til unge selv, relateret til Livsmestring og handlekraft.
 - Brobygning mellem unge i udkoling/ungdomsuddannelse og unge fra socialfaglige uddannelser, relateret til Frirum og fællesskaber

MHK redegjorde for sagen, der herefter blev drøftet.

Beslutning:

Ad 1) Orienteringen blev taget til efterretning, med bemærkning om, at der i arbejdet skal være opmærksomhed på erfaringerne fra andre magistratsafdelinger samt at kompleksiteten og resurseforbruget skal stå mål med gevinsten.

Ad 2) Rådmanden godkendte at beslutningskompetence vedrørende det vilde problem bevares hos rådmanden for MBU, men det vurderes fra sag til sag i hvilket omfang øvrige magistratsafdelinger inddrages.

Ad 3) Kommissorierne blev godkendt, med følgende bemærkninger:

- Unges skærmb brug skal indgå i arbejdet
- Fokus på præstationsfrie arenaer for de unge skal skrives frem

Ad 4) Prøvehandlingerne blev godkendt.

Punkt 3: Kvalitetsdrøftelser i Børn og Unge-udvalget (HBL)

Tid: 15 min. Deltagere: Mette Søberg og Bjørn Bjorholm

Beslutning for Punkt 3: Kvalitetsdrøftelser i Børn og Unge-udvalget (HBL)

Mette Søberg og Bjørn Bjorholm deltog i punktet.

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen har sat forslaget på dagsorden med henblik på drøftelse og stillingtagen til kadence og form for præsentation af kvalitetsdata for Børn og Unge-udvalget.

Det indstilles, at rådmanden drøfter og tager stilling til:

1. At der afholdes kvalitetsdrøftelser i Børn og Unge-udvalget:
 1. I ulige år på dagtilbudsområdet og UngiAarhus fra 2025.
 2. I lige år på skoleområdet fra 2026.
2. At Børn og Unge-udvalget løbende skriftligt orienteres om relevante data med afsæt i vedlagte oversigt med forslag til årshjul.
3. At der tages stilling til, om/hvordan Børn og Unge-udvalget orienteres.

MS redegjorde for sagen.

Rådmanden spurgte ind til om modellen kunne forenkles yderligere, af hensyn til politisk, centrale og decentral resurseforbrug, uden det går ud over kvaliteten. Hertil blev svaret, at der i udarbejdelsen af modellen er et hensyn om systematik der forenkler arbejdsgange, at der er politisk bevågenhed på den leverede data og at dataen i forvejen indsamles, hvorfor modellen ikke medfører et yderligere resurseforbrug.

Rådmanden bemærkede, at der skulle være opmærksomhed på hvilke bestillinger der er på data fra byrådet.

Beslutning:

Ad 1) Godkendt.

Ad 2) Godkendt.

Ad 3) Stillingtagen afventer.

Modellen skal genbesøges om 2 år med henblik på erfaringsopsamling på resurseforbrug samt oplevelsen af modtagelsen af data.

Punkt 4: Byrådsindstilling i forhold til beslutningsforslag vedr. StudentWhistle til brug for skoleelever (HBL)

Tid: 10 min. Deltagere: Elin Poulsen og Maria Lee

Beslutning for Punkt 4: Byrådsindstilling i forhold til beslutningsforslag vedr. StudentWhistle til brug for skoleelever (HBL)

Elin Poulsen og Anne Sofie Skare Rasmussen deltog i punktet.

Forvaltningschef Helle Bach Lauridsen har sat forslaget på dagsordenen med henblik på, at rådmanden drøfter vedlagte byrådsindstilling om Student-Whistle til brug for skoleelever med henblik på godkendelse og videresendelse til Byrådservice.

Det indstilles:

1. At byrådsindstillingen drøftes med henblik på godkendelse og videre proces.

EP redegjorde for punktet og indstillingen blev herefter drøftet.

Beslutning:

Ad 1) Rådmanden godkendte indstillingen med følgende bemærkninger:

- Sætning om grænseløs og voldsom adfærd i afsnit 4 skal slettes
- Sætning om økonomi i Børn og Unge i afsnit 6 skal slettes
- Formulering med "snitch" i afsnit 5 skal omformuleres.
- Sætning om andre kommuners erfaringer i afsnit 5 skal omformuleres.

Indstillingen skal ikke til fornyet godkendelse ved rådmanden.

Punkt 5: Forberedelse til Byrådsmødet den 8. maj 2024

Beslutning for Punkt 5: Forberedelse til Byrådsmødet den 8. maj 2024

Drøftet.

Punkt 6: Evt.

Beslutning for Punkt 6: Evt.

SMC orienterede om stillingsopsalg vedr. skoleleder på Ellevangskolen.

Punkt 2: Kommissorier for spor under MBUs Klimaplan (NH)

Tid: 15 min. Deltagere: Karen Tambo

Beslutningsmemo

9. maj 2024
Side 1 af 6

Emne **Kommissorier for spor under MBUs Klimaplan**
Til Rådmanden

1. Hvorfor fremsendes forslaget?

Forvaltningschef Nikolaj Harbjerg har sat punktet på dagsorden med henblik på, at rådmanden godkender seks kommissorier og fordeling af bevillingen på sporene i MBUs Klimaplan. Desuden skal der tages stilling til, om midlerne til MBUs klimaindsats med fordel kan forlænges ud over to år set i lyset af bevillingens reduktion fra 15 til 10 mio. kr. samt klimaforliget for 2025-30.

Ansvar for klimaplanens spor er fordelt på fagkontorer, der har formuleret kommissorier med målsætninger, indsatser, samarbejdspartnere og budgetter for hvert spor. Kommissorierne er udarbejdet før bevillingen blev reduceret fra 15 til 10 mio. kr., men er tilføjet korte bemærkninger om konsekvenser af en reduceret bevilling.

Chefgruppen godkendte den 1. maj 2024 kommissorier og prioritering af bevillingen med den bemærkning, at de ønskede at sikre central koordinering til og med 2026 samt en vurdering fra fagkontorerne om forlængelse af indsatserne. Dette har betydet yderligere reducere på flere af sporene.

For at komme i gang med at gennemføre de anbefalede indsatser lægges der op til, at rådmanden godkender de fremlagte kommissorier.

2. Indstilling – hvad skal der tages stilling til?

Det indstilles, at rådmanden:

Godkender kommissorier for seks af klimaplanens i alt syv spor, idet et spor tidligere er godkendt (jf. 3.1)

- a) 1-B Personbefordring af børn
- b) 1-C Medarbejderkørsel
- c) 1-D Børn og unges transport
- d) 2-A Bæredygtige måltider
- e) 3-A Cirkulær økonomi
- f) 4-A CO₂-reduktion i børnehøjde inkl. naturvisionen på Sølyst

2) Godkender fordeling af bevillingen på klimaplanens spor (jf. 3.2)

Børn og Unge

Administration og Rådgivning
Aarhus Kommune

Sekretariat-Rådhuset

Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon: 21 72 52 35

Sagsbehandler:
Karen Tambo

- 3) Godkender fordeling af klimamidlerne over to-tre år i lyset af klimaforhandlingerne og reduceret bevilling (jf. 3.3)
- 4) Træffer beslutning om, hvordan Magistraten orienteres om ændringer i MBUs klimaindsats (jf. 3.4)

9. maj 2024
Side 2 af 6

3. Hvilke ændringer indebærer forslaget?

3.1 Kommissorier for seks spor (til godkendelse)

Et katalog med kommissorier for klimaplanens i alt syv spor (se bilag 1) er udarbejdet af fagkontorerne og samlet af styregruppen. Et kommissorie er allerede godkendt (1-A Fossilfri køretøjer), og tre spor udgår af klimaplanen:

- 3-B Energi (el og varme): opgaven overgår til Aarhus Ejendomme og finansieres ikke af midler fra MBUs klimaplan
- 2-B Klimavenlig mødeforplejning: udgår pga. reduktion af bevillingen
- 4-B Videndeling og lokal forankring herunder ansættelse af grøn agent udgår pga. reduktion af bevillingen.

Når rådmanden har godkendt kommissorierne, er fagkontorerne ansvarlige for at gennemføre indsatsen, mens sekretariatet (programkoordinatoren) sikrer, at der koordineres på tværs af indsatserne og med de øvrige magistratsafdelinger samt for at indgå i samarbejde med BA og MTM om udarbejdelse af CO₂-budgetter, reduktionsstier og fælles retningslinjer.

På tværs af klimaplanens spor er der opmærksomhed på at koordinere indsatsen, så samme målgruppe ikke inddrages i flere ting på samme tid.

Inddragelse af de lokale tilbud sker på baggrund af en invitation til frivilligt samarbejde eller efter henvendelser fra decentrale, der ønsker at gå foran i den grønne omstilling. Klimaarbejdsgruppen deler løbende viden om, hvilke lokale tilbud vi samarbejder med. Så der tages højde for, at vi ikke rammer de samme dagtilbuds-afdelinger, skoler eller klubber med flere indsatsen. Det betyder også, at flere indsatsen kan sættes i gang på samme tid uden, at det presser de decentrale tilbud.

På tværs af de syv kommissorier er der opmærksomhed på, at bevillingen og indsatsen i størst muligt omfang kommer de decentrale tilbud til gode. Kommissorierne er udarbejdet før bevillingen blev reduceret, men er tilføjet korte bemærkninger om konsekvenser af en reduceret bevilling.

3.2 Fordeling af bevilling på klimaplanens spor (til godkendelse)

Rådmanden har tidligere godkendt den overordnede fordeling af bevillingen på indsatsområderne. Fordeling af den reducerede bevilling på de enkelte spor blev godkendt på chefmødet den 1/5-24. Enkelte spor er fjernet fra klimaplanen og andre er reduceret. Dette medfører også ændring i den

overordnede fordeling på indsatsområder, derfor fremlægges forslag til endelige fordeling til rådmandens godkendelse.

9. maj 2024
Side 3 af 6

I tabel 1 er et samlet overblik med fordeling af bevillingen på klimaplanens indsatsområder og syv spor. Herunder også ændring efter reducere af bevillingen og efter chefgruppens drøftelse. Stort set alle spor er beskåret i større eller mindre omfang.

Set i lyset af, at MBU forventes at skulle implementere og leve op til nye fælles retningslinjer frem mod 2030 samt, at flere klimaplans-spor strækker sig over mere end to år, prioriterer chefgruppen at robustgøre MBUs klimaindsats ved at sikre den centrale koordinering af opgaven til og med 2026.

Fordeling af bevillingen er baseret på tre principper:

- **CO₂-budget:** Indsatser, hvor MBU bliver målt på CO₂-reduktion er prioriteret højt (jf. sporene Fossilfri køretøjer og Medarbejderkørsel)
- **Omfang:** Indsatser til store målgrupper eller med dyre interventioner er prioriteret højt (jf. sporet Bæredygtige måltider)
- **Modenhed:** Indsatser, hvor vi stadig er i et afklarende stadie ift. hvad der virker er prioriteret lavt (fx Personbefordring af børn)

Indsats-område	Spor	Oprindelig bevilling	Reduceret bevilling	Reduktion	
		Mio. kr.		Mio. kr.	%-vis
Transport 5,4 -> 4,25	1-A Fossilfri køretøjer	2,0	1,8	0,2	10%
	1-B Personbefordring af børn	0,4	0,35	0,05	13%
	1-C Medarbejderkørsel	2,0	1,6	0,4	20%
	1-D Børn og unges transport	1,0	0,5	0,5	50%
Mad 1,35 -> 0,875	2-A Bæredygtige måltider	1,15	0,875	0,275	24%
	2-B Klimavennlig mødeforplejning	0,2	0	0,2	100%
Forbrug 2,25 -> 0,9	3-A Cirkulær økonomi	0,9	0,9	0	0%
	3-B Energi (el og varme)	1,35	0	1,35	100%
Viden og forankring 4,5 -> 1,8	4-A CO ₂ -reduktion i børnehøjde inkl. naturvisionen på Sølyst	2,7	1,8	0,9	30%
	4-B Videndeling og lokal forankring	1,8	0	1,8	100%
Overhead 1,5 -> 2,175	Program- og projektledelse	1,5	2,175	-0,675	+45%
I alt		15	10	5	

Tabel 1: Fordeling af bevillingen på sporene i MBUs Klimaplan

9. maj 2024
Side 4 af 6

3.3 Fordeling af klimamidlerne over 2-3 år i lyset af klimaforhandlingerne og reduceret bevilling (til drøftelse og beslutning)

Chefgruppen ser det som vigtigt, at vi holder fast i grundsynspunktet i MBUs Klimaplan; at indsatsen i MBU går på to ben, så vi både arbejder med det forudsætningskabende i den pædagogiske hverdag og den direkte målbare CO₂-reduktion.

MBUs Klimaplan var planlagt til at løbe fra 2024-25 og som overgang til Aarhus Kommunes kommende klimaplan 2025-30. Derfor har MBU ikke allokeret midler til klimaindsatser efter 2025. Men med klimaforliget, kan MBU ikke forvente yderligere bevilling samtidig med udsigt til kommende krav om CO₂-budgetter og reduktionsstier. Chefgruppen har derfor besluttet, at fagkontorerne skal vurdere, om opgaven i deres respektive kommissorier bedst løses i en toårig periode, eller om der med fordel kan laves en alternativ fordeling af midlerne over flere år, så der er frie midler til at understøtte kommende krav til CO₂-budgetter og implementering af fælles retningslinjer.

De fagkontorer, som ønsker det har forlænget deres indsats fra to til tre år. I lyset heraf ønskes en drøftelse af, hvordan MBU tidsmæssigt prioriterer klimamidlerne – over 2 år eller skal bevillingen strækkes over flere år?

Indsats-område	Spor	Samlet bevilling	2024	2025	2026	2027	2028-2030
		mio. kr.	1000 kr.				
Transport	1-A Fossilfri køretøjer	1,8	750	750	300		
	1-B Personbefordring af børn	0,35	150	200			
	1-C Medarbejderkørsel	1,6	810	790			
	1-D Børn og unges transport	0,5	100	200	200		
Mad	2-A Bæredygtige måltider	0,875	550	325			
Forbrug	3-A Cirkulær økonomi	0,9	100	600	200		
Viden og forankring	4-A CO ₂ -reduktion i børnehøjde inkl. naturvisionen på Sølyst	1,8	600	800	400		
Overhead	Program- og projektledelse	2,175	725	725	725		
Klimaforlig	Klimapolitisk fødevarer-strategi -> 2030	4,5		750	750	750	2.250

I alt inkl. midler fra klimaforlig	14,5	3.785	5.140	2.575	750	2.250
---	-------------	--------------	--------------	--------------	------------	--------------

Tabel 2: Fordeling af MBUs klimamidler over tid

Side 5 af 6

Chefgruppen er opmærksom på, at der med det aktuelle klimaforlig er afsat 750.000 kr. årligt frem til 2030 til bæredygtig mad. Midlerne kan supplere indsatsen inden for skolemad og madkundskab.

3.4 Orientering af Magistraten ift. ændringer i MBUs klimaindsats (til beslutning)

Magistraten godkendte den 18. december 2023 MBUs Klimaplan i den nuværende form. Magistraten har ikke forholdt sig til fordeling af bevillingen, men efter reduktion fra 15 til 10 mio. kr. er tre spor i klimaplanen organiseret anderledes: *Energi (el og varme)* overgår til Aarhus Ejendomme, *Klimavenlig mødeforplejning* og *Videndeling og lokal forankring* udgår som særskilt indsats.

Hvordan skal Magistraten orienteres om ændringerne?

4. Økonomiske konsekvenser af forslaget

Indsatsen under Børn og Unges Klimaplan finansieres gennem bevillingen på 10 mio. kr. fra Aarhus Kommunes Klimafond. Bevillingen allokeres til det ansvarlige fagkontor, når kommissoriet er godkendt. Fagkontoret er herefter ansvarlig for økonomisk afrapportering.

I forbindelse med aflæggelse af regnskab sikrer Budget og Regnskab et samlet overblik over forbrug af klimafondsmidlerne. Efterfølgende udbredelse vil ske inden for de lokale afdelingers eget budget.

5. Videre proces og kommunikation

Hvis chefgruppen godkender forslag til kommissorier, er den videre proces

Handling	Hvem	Tidspunkt
Godkende kommissorier: indhold og prioritering af bevilling	Rådmand	14. maj
Tilretning af kommissorier	Fagkontorer	Maj 2024
Orientering om ændringer ift. godkendt Klimaplan	Magistraten	Maj 2024
Udarbejde CO ₂ -budgetter, reduktionsstier og fælles retningslinjer	Sekretariat/BA/MTM	Forår 2024

Halvårlig status-opfølgning	Chefgruppe	Ultimo 2024
Drøfte MBUs klimaindsats ud fra de første erfaringer	Børn og Unge-udvalget	Ultimo 2024
Afrapportere til byråd i kadence med klimahandlingsplanen		

9. maj 2024
Side 6 af 6

Kommunikation

Børn og Unge-udvalget præsenteres ultimo 2024 for de første erfaringer med indsatser under klimaplanen. Udvalget havde november 2023 'Rammer og indhold for MBUs klimaplan' på deres dagsorden.

2024 bliver et læringsår, hvor vi høster erfaringer med at gå fra idé til handling. Styregruppen følger implementering af klimaplanen med en midtvejsstatus til chefgruppen ultimo 2024. Der sker en samlet afrapportering og dialog med chefgruppen efter klimaplanens udløb ultimo 2025.

Som led i udbredelse og forankring vil indsatserne blive formidlet og kommunikeret i Ugepakken, på Aarhus Intra under grupperne *Grøn Omstilling i Børn og Unge* og *Fremtidens Grønne Borgere* samt på sociale medier.

Bilag

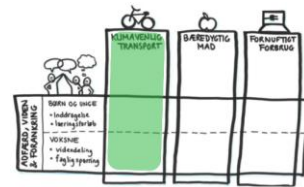
1. Katalog med syv kommissorier under MBUs Klimaplan.

Bilag 1

Kommissorier for indsatser under MBU's Klimaplan 2024-2025

Indsats- område	Spor	Ansvarligt fagkontor	Bevilling mio. kr.	
			Spor	Indsatsområde
Transport	1-A Fossilfri køretøjer	Sekretariat	1,8	4,25
	1-B Personbefordring af børn	PPR	0,35	
	1-C Medarbejderkørsel	HRO	1,6	
	1-D Børn og unges transport	PUF	0,5	
Mad	2-A Bæredygtige måltider	Sundhed	0,875	0,875
Forbrug	3-A Cirkulær økonomi	PUF	0,9	0,9
Viden og forankring	4-A CO ₂ -reduktion i børnehøjde inkl. naturvisionen på Sølyst	PUF	1,8	1,8
Overhead	Program- og projektledelse	Sekretariat	2,175	2,175
I alt			10	10

Til godkendelse af Rådmanden den 14. maj 2024

1-A Fossilfri køretøjer

Hvis budgettet reduceres med 10 % fra 2 mio. kr. til 1,8 mio. kr., foreslås at indsatser ud over skrotpræmien dækkes inden for rammen af overhead til programkoordinator og projektledelse.

Spor: 1-A Fossilfri køretøjer

Indsatsområde: Klimavenlig Transport

Startdato 1/1 2024

Slutdato 31/12 2025

Økonomi (samlet budget for sporet, andel af indsatsområdet + hvad går pengene til i store træk):
2 mio. kr. af 5,4 mio. kr. til indsatsområdet

- Give afdelinger en 'Skrotpræmie' på 25.000 kr., når de udfaser fossildrevet minibus (72 busser = 1.800.000 kr.)
- Udvikle kontraktskabelon til deling af leasingaftale mellem afdelinger
- Udarbejde miniudbud på leasing for at opnå bedre priser
- Afklare muligheder for at etablere ladestandere
- Dialog med og rådgive ejerne og koordinere med andre indsatser på området mv.
- Udvikle vejledningsmateriale og kommunikation

Projektejer (afdeling): Sekretariatet

Tovholder (medarbejder): Karen Tambo

Deltagere / involverede

Alle MBU-afdelinger der ejer fossildrevet køretøj – i første omgang minibus
BA: 'Økonomi, IT og digitalisering' (FleetOptimizer) og 'Indkøb og Udbud'
MSO og MSB der også har indsats for at udfase fossildrevne køretøjer
Aarhus Ejendomme vedr. udrulning af el-ladestandere.

Baggrund (årsag til indsatsen – brug gerne tekst fra klimaplanen)

I januar 2024 ejer Børn og Unge samlet 132 køretøjer. Heraf er 11 el-drevne. Køretøjerne er primært varebiler og minibusser. Køretøjerne er ejet eller leaset lokalt af skoler, dagtilbud eller klubber. En analyse fra Borgmesterens Afdeling viser, at benzin og diesel fra MBUs egne køretøjer i 2022 medførte en udledning på 138 tons CO₂. Pr. 1/1-24 overgår varebiler, der bruges af teknisk service til Aarhus Ejendomme – det er stort set alle 38 varebiler. Derfor er fokus primært på minibusserne.

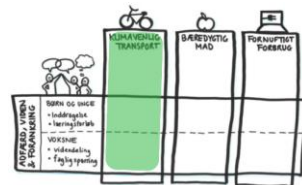
Omstillingen til fossilfri køretøjer er hidtil gået langsomt i MBU. For den enkelte afdeling er den primære barriere økonomien ved fx at sælge en ældre dieseldrevet minibus til fordel for en nyere el-minibus. Desuden er udbuddet af el-drevne minibusser og varebiler stadig begrænset.

Omstillingen til fossilfri flåde skal accelereres for at følge målsætninger i Grøn Transportplan 2.

Målsætning/Succeskriterier (CO₂-reduktion, andre mål)

Reduktion med **Xx** tons CO₂ ved udgangen af 2025. Delmål **xx** tons CO₂ ved udgangen af 2024 (målsætning for CO₂-reduktion afklares ifm. MBUs CO₂-budgetter i 2024).

- At leve op til omstillingstakten i groen-transportplan-fase-2 inden udgang af 2025, hvor alle kommunens køretøjer skal være emissions- eller fossilfri. Delmål: 80% af minibusser uden partikelfilter er udfaset ved udgangen af 2024.
- At gøre det administrativt muligt at dele køretøjer mellem afdelinger (gennem aftaleskabeloner og mulighed for booking).
- At afdelingerne har adgang til kørselsdata via FleetOptimizer.
- At afdelingerne har adgang til viden om vilkår for leasing, køb og deling.

Procesplan

Indledende analyse:

- Hvor mange og hvilke køretøjer er på benzin/diesel? Hvem ejer og bruger køretøjerne?
- Hvad siger GPS-data om køretøjernes anvendelsesgrad?
- Prioritere rækkefølge for udskiftning, så de mest forurenende køretøjer udskiftes først (fx minibusser uden partikelfilter)
- Udarbejde businesscase ved skift af køretøj fra fossildrevet til delebil / el-ladcykel / el-bil
- Undersøge hvor der er oplagt mulighed for at dele mellem afdelinger

Understøtte omlægning til fossilfri køretøjer:

- Dialog med afdelinger, hvor der er mange køretøjer og/eller gamle minibusser
- Gennemføre 2 x fælles miniudbud for at opnå bedre leasingpris (i samarbejde med BA)
- Afklare retningslinjer og muligheder for etablering af og støtte til ladestandere

Forudsætningskabende indsats:

- Udvikle bookingsystem (evt. i samarbejde med MSO/MSB)
- Udvikle kontraktskabelon til deling af minibus mellem afdelinger (i samarbejde med BA)
- Etablere FAQ på AarhusIntra.

Kommunikation og videndeling:

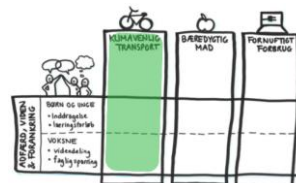
- Invitere til samarbejde
- Fremlægge målsætninger, retningslinjer og vejledninger via Ugepakken og på AarhusIntra
- Kommunikere om pilot-lokationer.

Koordinering med indsats for delemobilitet

Byrådet vedtog den 16. december 2023 at igangsætte en analyse af muligheder for delemobilitet. Analysen skal bidrage med en økonomisk, miljømæssig og logistisk vurdering af delemobilitet på tværs af magistratsafdelinger og på tværs af kommune og borgere. Der er i første omgang fokus på personbiler.

[Aarhus Byråd - Byrådssalen](#) (punkt 22)

Klimainsatsen 'Fossilfri køretøjer' vil koordinere med den fælleskommunale indsats for delemobilitet.

1-B Personbefordring af børn

Hvis budgettet reduceres med 13% fra 400.000 kr. til 350.000 kr. bliver omfanget en smule mindre. Et mindre budget kommer ikke til at gå ud over prøvehandlingerne.

Spør 1B Personbefordring af børn	Indsatsområde Klimavenlig Transport
Startdato August 2024	Slutdato Juni 2025
Ansvarligt kontor PPR	Tovholder (medarbejder) Rikke Carlsen

Baggrund (årsag til indsatsen – brug gerne tekst fra klimaplanen)

Personbefordring i MBU dækker 1570 unikke borgere i november 2022, som betjenes af gennemsnitlig 268 forskellige køretøjer per dag. I 2019 havde man 1285 unikke borgere og i 2022 var antallet steget til 1570, en stigning på 22% flere unikke borgere som befordres dagligt.

I efteråret 2023 ændrede Byrådet på serviceniveau for kørselsområdet på 0-18 årsområdet. Det betyder at forvaltningen fremover bevilger kørsler efter det mindst indgribende tilbud, hvilket giver mulighed for at arbejde alternativt med personbefordring af elever i kommende skoleår.

I MBUs Klimaplan er klimavenlig befordring af elever en del af indsatsområdet Klimavenlig Transport.

Målsætning (herunder: Hvad kan der afrapporteres på og hvordan - CO₂-reduktion, andre mål?)

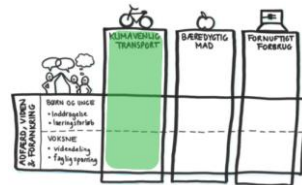
- At reducere i taxakørsel, med elever som har 2,5 km eller derunder ml. skole og hjem. At skabe klimavenligt alternativ til taxakørsel, som også er økonomisk bæredygtig.
- At reducere i taxakørsel af elever i udkolingen som evt. har mindre end 7 km til skole. Og som alternativt at tilbyde elcykel.
- Indsatsen fungerer som pilotprojekt med potentiale for udbredelse

Der kan afrapporteres på:

- CO₂-reduktion afledt af mindre taxakørsel
- Økonomisk besparelse afledt af mindre taxakørsel
- Antallet af børn, der er flyttet fra taxa til aktiv transport
- Give anbefalinger til fremtidige klimavenlige personbefordrings muligheder

Indhold og proces (Hvilke aktiviteter og indsatser sættes i gang? Hvordan tænkes indsatsen sammen med eksisterende initiativer?)

- Sammen med Stensagerskolen vil vi arbejde med at omlægge elevkørsler, for udvalgte elever med mindre afstand end 2,5 km til skole, til alternativ transportform som fx Gåbus eller Cykelbus med en Rickshaw cykel.

- På en til to værtsskoler i Nordbyen (evt. Skæring Skole og Sølystskolen), vil vi afprøve muligheden for at erstatte taxakørsel med elcykler. Målgruppen vil være særligt udskolings elever fra 6. klasse og op.

Herved skabes der et fokus på mindre stigmatisering ved ikke at være "Taxabarn", fokus på mere daglig motion og elevtrivsel i undervisningsperspektivet. For de elever som selv skal lære at cykle mellem skole og hjem, vil livsmestring og muligheds perspektivet for uddannelses muligheder være sekundære gevinster.

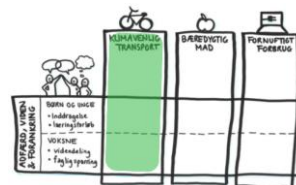
Øvrige sekundære gevinster:

- Børnene lærer at befordre sig til skole ved egen hjælp; øger kompetence, sundhed og trivsel
- Bydelsmødre eller anden alternativ målgruppe får en meningsfuld opgave; med tilknytning til arbejdsmarkedet
- Øget sammenhængskraft i lokalområde for særligt eleverne.

Deltagere / involverede (herunder: hvordan inddrages decentrale afdelinger?)

- Stensagerskolen inddrages i forhold til selve opgaveløsningen.
- MSB: Jobcenteret vil evt. inddrages i forhold til ansættelse af en medarbejder på småjobs vilkår. Dette er under afklaring.
- Evt. familien og sagsbehandler, hvis vi arbejder projektet ind i en relationel velfærdstækning.
- BA: kørselskontoret understøtter med data over elevernes nuværende kørselstype og behov.
- MBU: Budget og Regnskab for økonomisk og bevillingsmæssige ressourcer
- PPR: Som tovholder og planlægger af projekterne

Budget for sporet 400.000 kr.	Budget for hele indsatsområdet 5.400.000 kr.
Hvad går pengene til i store træk?	
<ul style="list-style-type: none"> • Lønninger til MSB/BBO/Bydelsmødrene for løsning af opgaven, som et årsprojekt Skoleåret 2024/2025. • Leasing af elcykler samt frikøb til af Richshaw cykel, som pt. står på Stensagerskolen • Koordinering af klimaopgaven i PPR 2024/2025. • Lønning af medarbejdere på to værtsskoler for cykeltræning og vedligehold • Projektdeltagelse til BA og MSB 	

1-C Medarbejderkørsel

Hvis budgettet reduceres med 20% fra 2 mio. kr. til 1,6 mio. kr. findes pengene ved:

- Reducerede udgifter til aflønning af projektleder (som følge af forsinkelse af projektet): 20.000 kr.
- Reducerede udgifter til leasing af cykler, lademuligheder, indkøb af udstyr (fx cykeltasker), forbedring af faciliteter på G2 m.v.: 330.000 kr.
- Reducerede udgifter til reserve, inkl. Midler til faglig sparring: 50.000 kr.

Et mindre budget til leasing af cykler m.v. kommer ikke til at gå udover prøvehandlingen, og det vi ønsker at opnå med prøvehandlingen (fase 2), omfanget bliver blot en smule mindre.

Spør Medarbejderkørsel	Indsatsområde Klimavenlig transport
Startdato 1. maj 2024	Slutdato 31. december 2025
Ansvarligt kontor HR og Organisation	Tovholder Cecilie Hohwy Pallesen

Baggrund

Børn og Unges medarbejdere kørte i 2022 ca. 962.000 km i egne biler i forbindelse med deres arbejde. Kørslen skønnes at have medført en CO₂-udledning på ca. 110 tons som følge af kørsel på fossil energi.

Målsætning

At reducere CO₂-udledning mest muligt under hensyn til, at kerneopgaven fortsat skal kunne løses effektivt. De konkrete mål er:

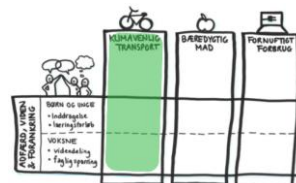
- At øge andelen af klimavenlig medarbejdertransport i arbejdstiden.
- At der udarbejdes fælles retningslinjer på tværs af magistratsafdelingerne for befordringsgodtgørelse (fx højere antal kørte km inden der betales befordring eller større godtgørelse for kørsel på egen cykel).
- At omlægningen skal være økonomisk bæredygtig.
- Med afsæt i data fra første fase fastlægges foreløbige konkrete mål for indsatsen (forventet reduceret CO₂-udledning og kørselsgodtgørelse mv.). Målsætningerne justeres løbende i takt med at vi får yderligere data, viden og gør os flere erfaringer.

Indhold og proces

Aktiviteter og indsatser, der skal bidrage til at nå målsætningen, er inddelt i følgende faser:

Fase 1: Afdækning og pilottest (maj – august 2024)

- *Analyse:* Der igangsættes og gennemføres en mindre analyse på de to kontorer (Sundhed og PPR), som samlet set kører mest i arbejdstiden på tværs af kontorer i fællesfunktionerne. Det er dermed her, at potentialet for at reducere CO₂-udledningen i MBU umiddelbart er størst, og hvor vi i Fase 2 planlægger en større prøvehandling, hvor medarbejderne anvender klimavenlig transport i arbejdstiden. Formålet med analysen er at blive klogere på medarbejdernes arbejdsgange, og hvor de selv ser muligheder og barrierer ift. at transportere sig klimavenligt i arbejdstiden, så vi kan tilrettelægge prøvehandlingen bedst muligt. Dertil viser erfaringer med samme indsats i andre magistratsafdelinger, er det vigtigt for medarbejderne, at de involveres tidligt i processen.
- *Pilottest med udlån af elcykler i arbejdstiden:* Sideløbende med analysen igangsættes en pilottest, hvor udvalgte medarbejdere skal teste brugen af elcykel i arbejdstiden. Til pilottesten er planen i første omgang at anvende de elcykler, der allerede er på G2. Pilottesten skal ses som en del af

analysen, hvor vi løbende inviterer til dialog og involvering af de medarbejdere, der indgår i pilottesten, men også aktører og udvalg rundt om, fx ledelsen og LMU. Formålet er at blive klogere på, hvordan tiltaget vil fungere i praksis, herunder muligheder og udfordringer samt hvilke potentielle afledte effekter der kunne være af tiltaget (fx ift. arbejdsmiljø eller løsning af opgaver).

- *Planlægning af prøvehandling og indsamling af viden:* Der indsamles sideløbende med analysen og pilottesten viden om lignende indsatser i andre magistratsafdelinger og metoder (fx nudging, teorier og erfaringer om adfærdsændring). Dertil igangsættes det praktiske arbejde ifm. den større prøvehandling, der starter i Fase 2 (august 2024). Det omfatter b.la. leasing af cykler, klargøring af faciliteter (fx plads til cykler og opladere til elcykler), indkøb af udstyr (fx cykeltasker og stativer til regntøj) mv.

Fase 2: Prøvehandling: Afprøvning af fossilfri medarbejdertransport (august 2024 – august 2025)

- På baggrund af analysen og pilottesten igangsættes en større prøvehandling i PPR og Sundhed (fx hele teams eller afdelinger), hvor medarbejderne får stillet en elcykel til rådighed i arbejdstiden. Det vil også være muligt for medarbejderne at anvende offentlig transport eller andre klimavenlige transportmidler (fx el-løbehjul). Men elcykler vil være det, der er mest centralt i omstillingen.
- Løbende kommunikation om den fælles målsætning, indsatsen og prøvehandling til alle medarbejdere i fællesfunktionerne. Kommunikationen skal være datainformeret, lærende og involverende med det formål, at alle i fællesfunktionerne motiveres til at opnå den fælles målsætning, selvom de ikke er en del af prøvehandlingen. De skal kende til resultaterne af det, vi afprøver og forberede sig på selv at tage del i omstillingen.
- I denne fase opstartes samarbejdet med de øvrige magistratsafdelinger med henblik på at undersøge mulighederne for fælles retningslinjer for befordringsgodtgørelse på tværs af magistratsafdelinger (fx højere antal kørte km inden der betales befordring eller større godtgørelse for kørsel på egen cykel).
- I samarbejde med de øvrige magistratsafdelinger undersøges mulighederne for at tage elcykler direkte til/fra arbejde, hvilket i dag ikke er muligt pga. lovgivningen på området.

Fase 3: Midtvejsevaluering af prøvehandling og foreløbige erfaringer (marts 2025)

- Data til midtvejsevalueringen skal både være kvantitativ (Hvor meget køres/cykles der?) og kvalitativ (Fx løses kerneopgaven fortsat? Påvirker det medarbejdernes hverdag/trivsel? Er medarbejderne motiverede for at nå målsætningen?). Midtvejsevalueringen gennemføres med det formål at blive klogere på, om der skal justeres i prøvehandlingen. Den viden, vi får fra midtvejsevalueringen, skal også gøre os klogere og mere konkrete ift., hvor stor en reduktion i CO₂-udledning vi på sigt kan forvente af indsatsen i MBU. Evalueringen skal samtidigt bidrage til overvejelser og erfaringer, som kan bruges, når indsatsen skal implementeres i større skala.

Fase 4: Forankring: Implementering af indsats i stor skala (august 2025 og frem)

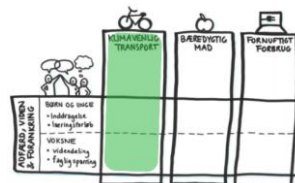
- Hvad har vi samlet set gjort os af erfaringer – hvad kan vi forvente at det samlede potentiale for at øge den klimavenlige medarbejdertransport i MBU er?
- Hvordan implementerer vi indsatsen i stor skala?

Deltagere / involverede

Vores indsats involverer ikke decentrale afdelinger, da indsatsen er målrettet fællesfunktionerne.

Budget for sporet: 2.000.000 kr.

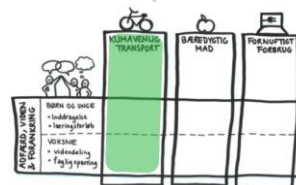
Budget for hele indsatsområdet 5.400.000 kr.

- Aflønning af projektleder: 420.000 kr. (En halv stilling til og med december 2025).
- Leasing af elcykler, lademuligheder, indkøb af udstyr (fx cykeltasker), forbedring af faciliteter på Grøndalsvej 2 m.v.: 1.430.000 kr. (En elcykel koster 525 kr. pr. måned inkl. service).
- Kommunikation: 50.000 kr.
- Reserve, inkl. midler til faglig ekspertise/sparring: 100.000 kr.

Opdateret budget:

Budget for sporet: 1.600.000 kr.	Budget for hele indsatsområdet X
<ul style="list-style-type: none"> - Aflønning af projektleder: 400.000 kr. (En halv stilling til og med december 2025). - Leasing af elcykler, lademuligheder, indkøb af udstyr (fx cykeltasker), forbedring af faciliteter på Grøndalsvej 2 m.v.: 1.100.000 kr. (En elcykel koster 525 kr. pr. måned inkl. service). - Kommunikation: 50.000 kr. - Reserve, inkl. midler til faglig ekspertise/sparring: 50.000 kr. 	

1-D Børn og unges transport

Hvis budgettet halveres fra 1 mio. kr. til 0,5 mio. kr., foreslås en generel reduktion i begge foreslåede indsatser, dvs. både A. Lokale cykelfremmende indsatser og B. Styrkelse af færdselsundervisningen. Det kan fx være at undlade at blive samarbejdskommune i Alle Børn Cykler, indkøbe færre cykelbanesæt og minimere cykelpuljen til lokale projekter og puljen til at styrke færdselsundervisningen.

Spor 1-D Børn og unges transport	Indsatsområde Klimavenlig transport
Startdato 01.01.24	Slutdato 31.12.25
Ansvarligt kontor PUF	Tovholder (medarbejder) Gitte Bligaard og Astrid Holtz Yates

Baggrund

Jf. undersøgelsen "Sund Skolevej" udgivet af GF Fonden 2022 og andre undersøgelser vælger forældre i stigende grad at transportere deres børn i form af passiv transport til og fra børnehave og skole. Blandt de årsager, forældrene angiver om deres transportvalg, er en manglende tryghed ved skolevejen, som kan opleves farlig og usikker, samt bekymring for barnets færden i trafikken. Specielt mindre børn vurderes for usikre til selv af kunne gå eller cykle i skole. Herudover har fysiske vejforhold som cykelstier, belysning, fartdæmpning, skolepatruljer m.v. betydning for forældrenes transportvalg.

Teknik og Miljø har allerede påbegyndt planlægning af etablering af hjertezoner/bilfri zoner omkring skoler for at skabe mere ro og tryghed med henblik på at få flere børn til at cykle eller gå i skole, hvilket vil have afledt betydning for CO₂-udslippet – og for børnenes sundhed og trivsel.

Indsatserne i sporet er derfor inddelt under to overskrifter, der på forskellig vis kan imødegå forældrenes bekymringer og understøtte hjertezoner/bilfri zoner og få flere børn til at transportere sig aktivt:

- Lokale cykelfremmende indsatser**, hvor skoler og børnehaver tilbydes at deltage i konkrete indsatser, der har fokus på cykling som aktiv transportform
- Styrkelse af færdselsundervisningen**, hvor der sættes fokus på skolernes undervisning i det obligatoriske emne færdselslære med henblik på at gøre eleverne i stand til (selv) at færdes sikkert og ansvarsfuldt i trafikken, hvilket kan medvirke til at øge antallet af elever, der transporterer sig aktivt.

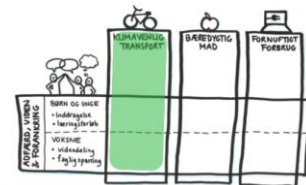
Målsætning

Børn og unges transport er primært en forudsætningskabende indsats, som skal styrke en klimavenlig adfærd hos børn og unge. Konkret skal der således på den lange bane ses en stigning i andelen af børn og unge, der transporterer sig aktivt i skole (målt via spørgeskemaundersøgelse eller ved IoT-løsninger). Samtidig skal der ses en stigning i andelen af skoler, der underviser i de indsatser, som Rådet for Sikker Trafik anbefaler (svarende til kompetenceområderne i Fælles Mål for færdselslære).

Indhold og proces

Lokale cykelfremmende indsatser:

- Understøttelse af MTM's hjertezoner/bilfri zoner på op til tre skoler
- Mulighed for skolers deltagelse i Alle Børn Cykler i 2024 og 2025

- Cykeltræning i op til 50 børnehaver
- Cykelpulje til lokale projekter.

Styrkelse af færdselsundervisningen:

- Pilotprojekt i 2025 om trafikuge/-dage på op til tre forskellige skoler
- Opfølgning på og understøttelse af skolernes færdselsundervisning
- Indkøb af cykelbanesæt til op til 10 klynger.

Deltagere/involverede

- Tæt samarbejder med MTM om hjertezoner/bilfri zoner
- Involvering af færdselskontaktlærere gennem det eksisterende netværk
- Frivillig involvering af skoler og dagtilbud i konkrete indsatser.

Budget for sporet

1 mio. kr.

Budget for hele indsatsområdet

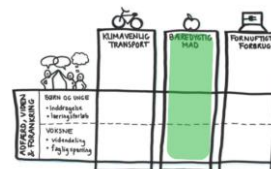
5,4 mio. kr.

Ad. A - Midlerne til lokale cykelfremmende indsatser (450.000 kr.):

- Understøttelse af den igangværende indsats med **hertezoner**, som gennemføres af MTM i forbindelse med skolevejsanalysen. Understøttelsen kan bestå af forskellige inddragende aktiviteter i forbindelse med hertezoner samt evaluering på elevniveau med måling (fx spørgeskema, IoT-løsning eller lignende) og involvering af færdselskontaktlærere.
- Samlet kommunal tilmelding til **Alle Børn Cykler** og til at deltagende skoler kan få budget til at sætte fokus på indsatsen ved fx at købe præmier og bannere.
- **Cykeltræning i børnehaver** med fx Dansk Skolecykling, hvor børnene allerede fra en tidlig alder træner cykelfærdigheder som en pædagogisk aktivitet.
- En centralt administreret **cykelpulje**, som skoler og dagtilbud kan ansøge med henblik på at gennemføre lokalt formulerede indsatser, der har til formål at fremme cykling som aktiv transportform.

Ad. B - Midlerne til styrkelse af færdselsundervisningen (550.000 kr.):

- Pilotprojekt med minimum tre skoler, der planlægger, gennemfører og evaluerer **trafikuge/-dage** for hele eller dele af skolen i 2025. Efterfølgende deles erfaringerne med kommunens øvrige skoler, og materialet gøres tilgængeligt til inspiration for bl.a. færdselskontaktlærernetværket ved den årlige konferencedag. Hver deltagende skole får tildelt ressourcer til at forestå planlægning, gennemførelse og evaluering af indsatsen, herunder frikøb af færdselskontaktlærere.
- Opfølgning på og understøttelse af skolernes færdselsundervisning gennem en centralt administreret **pulje**, som skolerne kan søge med henblik på at inddrage eksterne undervisere på skolerne i forbindelse med færdselsundervisningen. Her tænkes både midler til materialer, inddragelse af forskellige tilbud om aktiviteter og frikøb af færdselskontaktlærere. Samtidig sikres en central opfølgning på Kommunernes Skoletrafiktest, som er en årlig undersøgelse af skolernes indsats på området, der gennemføres af Rådet for Sikker Trafik. Resultaterne af testen fremsendes til Undervisningsministeriet.
- Mulighed for indkøb af **cykelbanesæt** til ca. 10 klynger. Cykelbanesættene indeholder materiale til at gennemføre cyklistprøven på skoler.

2-A Bæredygtige måltider

Step 1: Hvis budgettet reduceres med 24% fra 1,15 mio. kr. til 0,875 mio. kr., vil det have betydning for indholdet i projektet. Projektet som beskrevet i kommissoriet vil dermed ikke kunne gennemføres i fuld skala.

Spør 2-A Bæredygtige måltider	Indsatsområde Bæredygtig mad
Startdato 15. april 2024	Slutdato 31. december 2025
Ansvarligt kontor Sundhed	Tovholder (medarbejder) Mia Lundby Kragelund

Baggrund (årsag til indsatsen – brug gerne tekst fra klimaplanen)

Under den klimapolitiske fødevarerstrategi i Aarhus Kommune, arbejdes der med at servere mere klimavenlig mad i de offentlige køkkener herunder bl.a. til børnene og de unge i dagtilbud, skoler og Ungi-Aarhus. Det betyder, at børnene og de unge skal spise mere planterigt og mindre kød. Der arbejdes ud fra de officielle kostråd, hvor der lægges op til, at der maksimalt tilbydes kød 1 ud af 5 måltider om ugen.

Fødevarer stod i 2022 for en forbrugsbaseret CO₂-udledning på 1.385 tons i MBU. Heraf var godt halvdelen fra kød.

De fleste dagtilbud og skoler i Aarhus har en eller anden form for madtilbud, og arbejder med at maden er mindst 60% økologisk. På mange skoler har de en eller flere kødfrie dage. På skolerne oplever køkkenpersonalet en udfordring i, at de i køkkenerne arbejder med klimavenlige og bæredygtige målsætninger, men at der ikke er skabt et bindeled til dem, der skal spise den "nye" mad (børn, unge, pædagogisk personale, forældre).

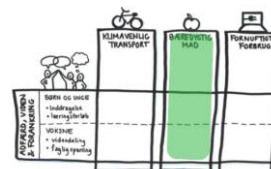
For at madordninger på skoler og UngiAarhus bliver en succes er det afgørende at børnene og de unge kan lide den klimavenlige mad, og at børnene og deres forældre finder madtilbuddet attraktivt, så der opnås en god stabil tilslutning til den sunde, klimavenlige og bæredygtige mad. Tilvalg af madordningen er også en afgørende faktor i forhold til økonomisk bæredygtighed på skolerne.

Det er derfor vigtigt at forstå, hvad der har betydning for, om børnene, de unge og forældrene finder et madtilbud attraktivt? Og hvordan kan en madordning bidrage til, at børn og unge opnår viden og kompetencer til at tage bæredygtige valg?

Målsætning (herunder: Hvad kan der afrapporteres på og hvordan - CO₂-reduktion, andre mål?)

1. At tilbyde klimavenlige måltider, der lever op til de officielle anbefalinger i dagtilbud, på skoler og UngiAarhus, samt at understøtte fødevarerstrategiens målsætning, og dermed arbejdet med at reducere klimaforholdstallene¹ til under 1,6 for dagtilbud, 1,7 for skoler og 2,0 for UngiAarhus. Der arbejdes med at reducere klimaforholdstallene ind til udgangen af 2025.

¹ Et klimaforholdstal er: Klimaaftryk på indkøbte fødevarer divideret med kilo indkøbte fødevarer.

2. At der på tre skoler udvikles og afprøves indsatser, der omhandler klimavenlig mad eksempelvis gennem fokus på madspild, tilslutning til skolemadsordning eller inddragelse af elever. Der aftales konkrete målsætninger med de tre skoler. Der er ikke på nuværende tidspunkt taget kontakt til konkrete skoler.
3. At der udvikles og afprøves indsatser med UngiAarhus, der omhandler klimavenlig mad, madspild og inddragelse af elever. Der aftales konkrete målsætninger for indsatserne.

Indhold og proces (Hvilke aktiviteter og indsatser sættes i gang? Hvordan tænkes indsatsen sammen med eksisterende initiativer?)

1. Øget faglig understøttelse fra Sundhed om arbejdet med klimaforholdstallene gennem f.eks. køkkenmøder med deltagelse af de madprofessionelle i MBU, workshops, løbende sparring med de madprofessionelle.
2. Udvælgelse af tre skoler og herefter udvikling og afprøvning af lokale indsatser, hvor madspild, klimavenlig mad og inddragelse af elever, er fokusområder. Udvælgelsen af skoler baseres på motivation. De lokale indsatser udvikles med udgangspunkt i lokale ønsker. Det kan være; elever med i produktionen af skolemaden, kampagner, køkkenets drift, et frivilligkorps m.m.

På baggrund af erfaringer og evalueringer fra afprøvninger på de tre case-skoler formuleres anbefalinger og et idékatalog til, hvordan køkkener opnår øget tilslutning til sund, klimavenlig mad samt hvordan skoler kan arbejde med tiltag, der kan bidrage til at børn og unge opnår viden og handlekompetencer indenfor mad, klima og bæredygtighed. Materialet vil bidrage til det videre arbejde med skolemadsordninger i Aarhus Kommune. Forankringen af projektet vil derfor ske ind i arbejdet med anlæg af køkkener fremadrettet.

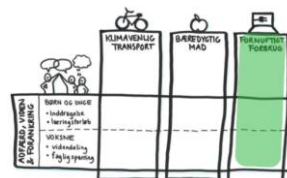
3. I samspil med UngiAarhus udvikles tiltag, de ønsker at igangsætte i UngiAarhus (her kan det både være initiativer der afprøves i udvalgte UngiAarhus-tilbud men også initiativer, der når ud til alle fx kompetenceudvikling af pædagogisk personale, der har opgaver i køkkenet og udvikling af inspirationsmateriale). Tiltagene evalueres herunder med henblik på udbredelse.

Deltagere / involverede (herunder: hvordan inddrages decentrale afdelinger?)

- Skoler (3 skoler til afprøvning af indsats)
 - Elever, forældre, madprofessionelle, pædagogisk personale (bl.a. madkundskabslærere), ledelse (inddrages efter behov i udvikling, afprøvning, evaluering og udbredelse af den lokale indsats. Skolerne får stor indflydelse på, hvad de ønsker at afprøve)
- Madprofessionelle og ledelse på alle skoler i Aarhus Kommune (når resultaterne skal udbredes)
- UngiAarhus (inddrages i udvikling og afprøvning af tiltag)

Relaterede indsatser: Aarhus Kommunes Fødevarerstrategi; CO₂-afgift på udvalgte fødevarer

Budget for sporet 1.150.000	Budget for hele indsatsområdet 1.350.000
<ol style="list-style-type: none"> 1. Faglig understøttelse (100.000 kr.) 2. Indsatser på 3 skoler (500.000 kr.) 3. Indsatser i UngiAarhus (250.000 kr.) 4. Projektledelse (300.000 kr.) 	

3-A Cirkulær økonomi

Bevilling til dette spor reduceres ikke

Spør 3-A Cirkulær økonomi	Indsatsområde Fornuftigt forbrug
Startdato 1.1.24	Slutdato 31.12.25
Ansvarligt kontor Pædagogik, Undervisning og Fritid	Tovholder (medarbejder) Birte Buhl

Baggrund (årsag til indsatsen – brug gerne tekst fra klimaplanen)

Fødevarer, møbler, inventar og engangsartikler udgør en stor kilde til CO₂-udledning i Børn og Unge. Ved at øge den cirkulære praksis dvs. reparere, genbruge, dele og genanvende kan affaldsmængder og vareindkøb reduceres. Derved reducerer vi både CO₂-udledning ved at sikre et mindre forbrug (scope 3) og ved afbrænding af mindre affald (scope 1) på den korte bane. Den pædagogisk indsats er også et væsentligt element for at sikre virkning på den lange bane.

Primære indsats:

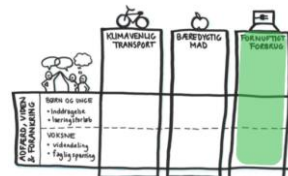
- Optimeret affaldssortering centralt og decentralt i MBU
- Udfase brug af engangsservice i madtilbud
- Øge genbrug af møbler og inventar via Genbrugsportalen

Målsætning (herunder: Hvad kan der afrapporteres på og hvordan - CO₂-reduktion, andre mål?)

- At minimere mængden af restaffald og øge mængden af affald der kan genanvendes i MBU. Affaldssorteringen i 10 fraktioner skal fungere tilfredsstillende, dvs. alle centrale og decentrale afdelinger i MBU (dagtilbud, skoler, UngiAarhus og forvaltningen) har udskiftet udendørs affaldsbeholdere og implementeret en lokal løsning for indendørs affaldssortering (75% i mål ult. 2024/ 100% ult. 2025), alle brugere kender og anvender lokationens affaldssortering (75% i mål ult. 2024/ 98% ult. 2025). Den samlede kapacitet til restaffald i MBU falder med 25% fra 2023 frem til 2026. Vi håber i samarbejde med Kredsløb at finde muligheder for at trække affaldsdata for MBU. Alternativt må vi udtage et begrænset antal institutioner/skoler til stikprøve.
- At brugen af engangsservice ifm. madtilbud i MBU er reduceret med 50% i 2025 (ift. 2023), målt i kg engangsservice indkøbt.
- Omsætningen på Genbrugsportalen målt i besøg på portalen og genbrugte enheder (møbler, lamper mm.) øges med 400% i 2025 (ift. 2023)

Indhold og proces (Hvilke aktiviteter og indsatser sættes i gang? Hvordan tænkes indsatsen sammen med eksisterende initiativer?)

- Kontakt til alle skoler for at få status på affaldssortering og give sparring til det pædagogiske arbejde om cirkulær praksis og affaldssortering som en del af almen dannelse fx ved at deltage i personalemøder mm.
- Dagtilbud tilbydes forskellige aktiviteter med fokus på affaldssortering: Rappe-Skraldebøger, opdatering af gamle Rappe-Skralde bøger, lån af Rappe-skraldemaskot, deltagelse i affaldsindsamling og Take Back af udtjent plastlegetøj til genanvendelse.
- Samarbejde med eksterne om tidlig (vuggestue/børnehave) og lokal pædagogisk indsats om cirkulær praksis/genbrug/affaldsminimering).

- Dagtilbud, skoler og UngiAarhus får central understøttelse til at finde veje til at organisere og gennemføre udfasning af engangsservice ifm. madtilbud. De gode eksempler samles, og der laves oversigt, hvor forskellige muligheder præsenteres. Og hvis det er muligt lave begrænsninger i indkøbsmuligheder for engangsservice.
- Øge kendskabet til og forbedre brugervenlighed af Genbrugsportalen. Vi vil løbende præsentere succeshistorier fra MBU om brug af Genbrugsportalen.

Deltagere / involverede (herunder: hvordan inddrages decentrale afdelinger?)

Samarbejde med skoleledelse og pædagogisk personale i forhold til affaldssortering på skolerne ved at tilbyde sparring og hjælp dels til at optimere deres affaldsordning dels i det pædagogiske arbejde. Samarbejde, statusmøder og løbende dialog med Aarhus Ejendomme, Kredsløb og Kommunikation om at følge implementering af affaldssorteringen og finde metoder til måling af ændringer i affaldsstrømmen og udbrede gode historier.

Tilbud med fokus på affaldsminimering, sortering, genbrug og pædagogisk inddragelse kommunikerer løbende til alle dagtilbudsafdelinger via ugepakken og Aarhus Intra.

I samarbejde med Sundhed, Indkøb og Udbud samt pilotskoler og UngiAarhus udføres i 2024 pilotprojekter om udfasning af engangsservice ifm. madtilbud. Efter pilotprojekter kontaktes alle skoler med kantiner for at hjælpe udfasningen af engangsservice på vej.

I samarbejde med Indkøb og Udbud udføres pilottest af udfasning af éngangs-skoovertræk (blå futter) i dagtilbud. Det gøres med henblik på at fjerne blå plastfutter fra indkøbsportalen og mindske brugen af flegangs-skoovertræk ved at opfordre til at forældre tager skoene af i dagtilbud.

Samarbejde med Kommunikation ift. deling af gode historier om decentrale enheder i MBU, som med succes har udnyttet Genbrugsportalen. Det gøres i samarbejde med MTM og Indkøb og Udbud i borgmesterens afdeling, der driver portalen.

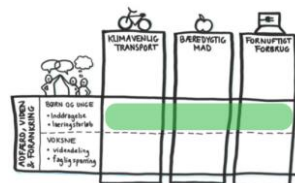
Budget for sporet 0,9 mio. kr.

Budget for hele indsatsområdet 2,25 mio. kr.

Hvad går pengene til i store træk?

For at komme i mål med mere cirkulær praksis ift. ressourceforbrug i MBU prioriteres koordinering og understøttelse af lokale forandringer. Midlerne fordeles med ca. 1/3 til fordeling blandt decentrale afdelinger til at styrke omstillingen fra engangsservice til flegangsmaterialer og aktiviteter lokalt. 2/3 af midlerne afsættes til at følge op på og hjælpe med implementering af decentrale aktiviteter.

- Konsulent til det driftsmæssige og pædagogiske arbejde om cirkulær økonomi (0,6 mio.)
- Tilskud til eksterne til ULF-forløb til tidlig indsats (0,1 mio.) Fx besøg af Rappe-Skralde eller Rappe-Skralde-stump.
- Præmier/tilskud til skoler der skifter til flegangsservice (0,2 mio.) Vi forventer at midlerne kan fordeles som en bonus til de første 5-10 lokationer, der har større opstartsudgifter fx, hvis der er behov for indkøb af industri opvaskemaskine.

4-A Inddragelse og læringsforløb om CO₂-reduktion i børnehøjde

Hvis budgettet reduceres med 33 % fra 2,7 mio. kr. til 1,8 mio. kroner, foreslås det at aflyse 'Motivationspuljen til fremme af praksisnær grøn omstilling' på 0,9 mio. kr. I praksis vil det betyde, at alle klynger ikke via en ekstra budgettildeling nudges til at sætte grøn omstilling på dagsorden.

Forårets erfaringer med manglende interesse for udbredelse af frivillige netværk om bæredygtighed i børnehøjde (til pædagogisk personale, skolebestyrelser og elevrådskontaktlærere) får os til at foreslå, at de 0,1 mio. kroner reserveret til dette formål omprioriteres til at styrke arbejdet med Grønne Spirer i dagtilbud, hvor der allerede er mange medlemmer og gode erfaringer.

Spør 4-A Inddragelse og læringsforløb om CO ₂ -reduktion i børnehøjde	Indsatsområde 4: Adfærd, viden og forankring
Startdato 01.04.2024	Slutdato 31.12.25
Ansvarligt kontor Pædagogik, Undervisning og Fritid	Tovholder (medarbejder) Anne Dissing Rasmussen

Baggrund

Spør 4-A er det tværgående spør i Børn og Unges klimaplan, som jf. Magistratsbeslutning den 18/12 særligt skal understøtte adfærd, viden og forankring inden for de lodrette spor transport, mad og forbrug. Inddragelse og læringsforløb om CO₂-reduktion i børnehøjde kalder på prioritering af både lokalt initieret grøn omstilling, forløb i dagtilbud, skoler og UngiAarhus samt at Pædagogik, Undervisning og Fritid motiverer til handling og koordinerer læring og dannelse inden for grøn omstilling.

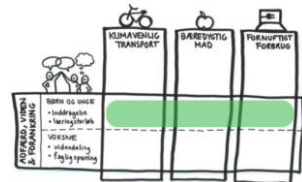
Fremtidens grønne borgere er Børn og Unges indsats for at inddrage børnene og de unge som aktører i den grønne omstilling og består af både lokalt og centralt initierede prøvehandlinger og indsatser. I denne proces er de professionelle voksne rollemodeller. Undersøgelsen *Sammen om en bæredygtig fremtid* viser, at der er stor variation i, hvordan dagtilbud, skoler og UngiAarhus arbejder med den grønne omstilling, både ift. det driftsmæssige og i deres pædagogiske praksis.

Målsætning

Alle både børn og voksne skal have styrket deres viden og handlekompetencer, så de bliver klædt bedre på til at træffe mere bæredygtige valg i hverdagen. Et øget fokus på læring, dannelse og handlemuligheder indenfor bæredygtig udvikling vil på både den korte og den lange bane bidrage til CO₂-reduktion i dagtilbud og på skoler og i bysamfundet (da børnene er ambassadører for forandringer i hjemmene).

For Naturvision Sølyst er målet for 2024-2025 at

- samarbejdet mellem MTM og MBU fortsættes med henblik på udvikling af prospekt for de arkitektoniske muligheder og naturformidling ved Sølyst.
- forbedre forholdene på Sølyst som base for 'gør det selv'-naturformidlingsforløb samt at tilbyde faciliterede naturoplevelser for børn og unge.

For at styrke CO₂-reduktion i børnehøjde er målet for 2024-2025 at

- “Den grønne festival – børn gør en forskel” udbredes til flere skoler.
- netværk for bæredygtighed i børnehøjde faciliteres på flere organisatoriske niveauer (findes aktuelt på skolelederniveau. Der tilbydes netværk for fx skolebestyrelser, elevrådskontaktlærere og pædagogisk personale på skoler).
- medlemskab af grønt flag-ordningen for dagtilbud og skoler finansieres centralt og understøttes lokalt med kapacitetsopbygning og aktiviteter indenfor transport, forbrug og mad.
- stille en motivationspulje til rådighed for dagtilbud, skoler og UngiAarhus med det formål at understøtte lokale initiativer til grøn omstilling og bæredygtig udvikling. Intensionen med puljen er at sikre handling, inddragelse og læringsforløb for børnene og de unge om CO₂-reduktioner inden for klimaplanens tre spor transport, mad og forbrug. Fordelingsmetoden for puljen planlægges med inddragelse af bl.a. netværk for bæredygtighed i børnehøjde med en opmærksomhed på et minimum af administration. Tildeling af motivationspuljemidler vil blive understøttet af en vejledning til en proces for ideudvikling og inspirationskatalog for grøn omstilling, mens modtagerne til gengæld forventes at bidrage til videndeling om lokale erfaringer med grøn omstilling.

Indhold og proces

- Naturvisionen Sølyst; Styrket samarbejde med MTM om naturformidling som en vej til at motivere børn og unge til at bidrage til bæredygtig udvikling og ønske at passe på naturen.
- Forslag fra Børne- og ungebyrådet om Grønnere grundskoler i Aarhus samtænkes med spor 4-A.
- Forslag fra Aarhus Kommunes Klimaborgersamling (anbefaling 5 og 8) tænkes ind i spor 4-A.
- Koordinering med og videreførelse af Aarhus Kommunes Plaststrategi 2020-2025.

Deltagere / involverede

- Netværket for bæredygtighed i børnehøjde (på flere organisatoriske niveauer).
- Børne- og ungebyrådet deltager og motiverer ’grønnere grundskoler’ i netværkene for bæredygtighed i børnehøjde.
- Dokk1 (Aarhusbibliotekerne, demokratiindsatsen, medborgerskab).
- Privatskolerne.
- Samarbejde med Teknik og Miljø om Naturvision Sølyst.

Budget for sporet 2,7 mio. kroner	Budget for hele indsatsområdet 4,5 mio. kroner
<p>Naturvision Sølyst (0,90 mio. kroner)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Finansiering af 25% projektleder i 2024 og 2025 (0,35). • Bedre fysiske rammer for selvhjulpne besøg på Sølyst (0,1). • Styrket naturformidling på Sølyst i samarbejde mellem UNO Friluftscenter og MTM (0,45). <p>CO₂-reduktion i børnehøjde (1,8 mio. kroner)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Drift og videreudvikling af Den grønne festival – børn gør en forskel (0,15). • Udbredelse af netværk for bæredygtighed i børnehøjde på flere organisatoriske niveauer (0,2). • Medlemskaber af Friluftsrådets grønt flag-ordninger mv. for dagtilbud og skoler (0,1). 	

- Koordinering af klimaopgaven i PUF (0,3).
- Motivationspulje til grøn omstilling fordeles til lokal ledelsesprioritering i klyngerne for at fremme det lokale engagement for praksisnær grøn omstilling (0,9).
- Naturformidling i grøn kile ved udsat boligområde ved Bispehaven, UngiAarhus (0,1).

Punkt 3: Forberedelse til Børn og Unge-udvalget den 15. maj 2024

Dagsorden:

1. Godkendelse af referat fra udvalgmødet den 2. maj 2024
2. Status på Chromebook sagen
3. Udvalgets forberedelse til budget 2025
4. Prioritering af temadrøftelser
5. Skriftlige orienteringer
6. Sager på vej
7. Evt.

Punkt 4: Evt.